

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. Явор Светозаров Конов, д-р д.н.,

месторабота: департамент Музика, НБУ

професор по полифония

(професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”)

на дисертацията за придобиване

на образователната и научна степен *доктор*

(професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”)

на MIRNA MLIKOTA–DIZDAREVIĆ

(МИРНА МЛИКОТА–ДИЗДАРЕВИЧ)

на тема

„THE ROLE FOR A FLUTE SOLOIST IN THE XVIII, XIX, XX CENTURY: A

COMPARISON ABOUT QUALITIES AND EXPECTATIONS

(„РОЛЯТА ЗА ФЛЕЙТИСТА КАТО СОЛИСТ ПРЕЗ XVIII, XIX, XX век:

КОМПАРАТИВНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА СПРЯМО

ОЧАКВАНИЯТА”)

Научни ръководители:

prof. d-r Luisa Sello (проф. д-р Луиза Селло) и

prof. d-r Milena Shushulova-Pavlova (проф. д-р Милена Шушулова-Павлова)

Преподавател по изпълнителско майсторство (флейта) – проф. д-р Луиза Селло

НБУ, София, 2021

Накратко за докторантката (из информацията за нея в края на автореферата): Мирна Мликота (р. 1993 в Зеница, Босна и Херцеговина). Основно и средно музикално образование със Summa cum laude), бакалавър и магистър в Музикалната академия в Сараево (2016 и 2018, все при проф. Сакиб Лачевич). Втора магистърска степен в Музикалната академия в Любляна (2019,

проф. Матей Жупан). Голям брой майсторски класове с изтъкнати флейтисти. „Златна значка“ на Университета в Сараево за изключителен артистичен успех. Множество национални и международни състезания. Активна концертна дейност (флейта, пиколо флейта и траверсо – соло, камерна музика, солист на оркестри, от барокова до съвременна музика), в това число и на фестивали в Хърватия, Босна и Херцеговина, Сърбия, Черна гора, Словения и Италия. Основава Трио Флавия (2019) за флейта, цигулка и виола, с колеги от Академията. Член (2021) на ансамбъла Le agane (флейтисти под ръководството на проф. Луиза Село, основател). Понастоящем асистент преподавател по флейта в Музикалната академия в Сараево.

Предоставената ми за рецензиране дисертация е разположена на 122 страници, в обем по-голям с около 1.3x от този по БДС (текстът ѝ е напечатан в стандарт 28 реда по 85 знака, вместо 30x60), т.е. обемът ѝ е ок. 160 страници по БДС). Дисертацията е написана на английски език. Авторефератът е на английски, както и на български. Веднага отбелязвам, че бих превел заглавието на дисертацията като „Ролята на солиста флейтист през XVIII, XIX и XX век: паралел между постиженията и очакванията“, но това е само личното ми мнение.

Авторефератът на дисертацията е наличен на сайта на Департамент „Музика“ НБУ („Докторанти“) – преведен и на български език, което ме освобождава от необходимостта да представям тук съдържанието на дисертацията и/или да преразказвам от нея. Авторефератът има собствено обособено съдържание – по него се вижда, че представя най-вече глави 1 (само в 2 странички) и 3 (в 18 страници) от дисертацията, т.е. най-авторското за докторантката.

Хубав и грамотно написан превод на български език на автореферата – не знам чие дело е, поздравления за преводача! (А би трябвало да е отбелязан – и от уважение, и от благодарност... Защото ясно е, че този превод не е дело на докторантката...) Е, има малка необходимост от коректор, тук-там и от редактор (например на някои места бих използвал минало време, а не сегашно историческо, защото се смесва със „сегашно-сегашното“ :) време.

Дисертацията е структурирана така: Резюме (една страница) с ключови думи, Съдържание, Увод, 3 Глави (преразказвам ги: История и еволюция на флейтата, Стиллове и промени – Барок, Класика, Романтизъм, 20. и 21. век; Минало и настояще – какво се е очаквало и какво се е случило), Заключение (с което на стр. 108 дисертацията свършва), Списък на приносите, Публикации (1) и концерти (7) във връзка с дисертацията. За всяка от епохите са представени характеристики, в това число и като стилистика, музикални форми, посочени са най-известните композитори, в частност за музика за флейта, респ. флейтисти, коментирана е флейтата като инструмент и ползване, направени са паралели със съвременността. (Много от тази информация е добре известна за професионално образование музикант...) Дисертацията е онагледена със снимки на множество флейти (стр. 19-29 в дисертацията). Нотни примери няма. В позоваванията и други бележки под черта има какво да се доизпипа (вкл. и да се активират линковете).

Използвани в дисертационното изследване източници на информация са: 16 отпечатани книги (на латиница, различни езици: английски, сръбски, френски; някои от библиографските описания имат нужда от допълване). Интернет източниците са 69 (само на английски, ако не греша; не ме впечатлява положително ползването на уикипедия за източник на информация за дисертационно изследване). Плюс 3 интервюта известни флейтисти (2 с Еманюел Паюд и 1 с Жан-Пиер Рампал, на които е отделено специално внимание в дисертацията).

Дисертацията би могло да се ползва и като справочен и образователен материал, добре би било да се доизпипа и разпространи, може би и като монография, че и с видеодиск със записите от изнесените от докторантката концерти във връзка с нея.

Докторантката е европейски възпитаник, отлично подготвена и практически, и историко-теоретически (в частност, по отношение на история и еволюция на флейтата и флейтовия репертоар и концертна и преподавателска практика), представила е много подробни констатации, разсъждения и хипотези

(с което активира мисловността на читателя си¹) и от последните години на Ковид-пандемията, онлайн преподаване, обучение, концертиране, записи, промени във функциите на музиката, на мястото, ролята, дейностите на музиканта и музикантите, промени в публиките, маркетинга, пазарите, реализациите, въпросите на комерсиализацията („Някои от най-добрите съвременни музиканти получават много по-малко последователи в социалните мрежи или хора, които наистина се интересуват от музиката им, отколкото музикантите, които свирят комерсиална музика.“, из стр. 18 на автореферата). Онлайн достъп до ноти, записи, възможности за слушане и гледане, промени в нагласи, разбирания, навици, готовности... Не срещнах коментар за онлайн-репетициите – нещо практически невъзможно (знам от личен опит – чрез интернет двама, камо ли повече, музиканта не могат да бъдат звуково заедно).

„Някога Платон е казал: „Колкото по-добра е музиката, толкова по-добра е държавата“ – това сравнение (епохата на Платон с тогавашните градове-държави – и идеите му за добре устроен такъв град-държава, и тогавашната музика – с днешните...) е крайно условно, но нека приемем, че принципно си е остава валидно.

Приемам като цяло посочените от докторантката нейни приноси, които много пълноценно илюстрират направеното в дисертацията.

Във връзка с дисертацията са изпълнените от докторантката 7 концерта (в състави: флейта и клавесин, флейта и пиано, две флейти и пиано – в Сараево и други градове на Босна и Херцеговина, и в Милано и Венеция в Италия – в тях вече и с преподавателката си по флейта и научна ръководителка проф. д-р Луиза Село). Концертите са с творби от Барок, Класика, Романтизъм, Съвременност... И едно свирене с радиоизлъчване на живо (все през 2020 г.). Към всички са дадени линкове в интернет.

Публикация във връзка с дисертацията има една. Сумарно с концертите, приемам, че дисертацията – изпълнителска – е направена и е, чрез записите в интернет, в достатъчна степен достойние на обществеността и колегиума.

¹ Например това: „Музиката е живо същество, променливо, непредсказуемо като водата, не можем и не трябва да се опитваме да я оформяме или укротяваме, а да я оставим да бъде свободна.“ (автореферат на български език, стр. 19). И още: „В цялата тази анархия и пълна свобода обаче се появяват много композитори, музиканти, любители флейтисти, които посрещат с голяма радост това време, когато всичко може да мине“ (пак там, стр. 21), с което съм напълно съгласен.

Докторантката познава в предостатъчна степен състоянието на проблематиката, в съответствие на ползваната литература, но и на познания и опит като музикант изпълнител, историк и теоретик, преподавател.

Поздравления към научните ѝ ръководители: професорите доктори Луиза Село (неин преподавател по флейта) и Милена Шушулова-Павлова.

Ползваният в изследването материал е достоверен. Дисертацията и приносите на докторантката доказват, че Мирна Мликота-Диздаревич има дълбоки историко-теоретични познания по специалността и висока способност за самостоятелност при провеждане на научно изследване. Личното ѝ участие в изготвянето на дисертацията безспорно.

Въз основа на изложеното, аз съм ЗА присъждането на образователната и научна степен доктор на Мирна Мликота-Диздаревич за дисертацията ѝ, обект на настоящата ми рецензия.

Явор Конов, д-р, д.н., професор
Департамент Музика, НБУ

София, 25 март 2022 година